

ҚАЗАҚСТАН ҰЛТТЫҚ БАНКІ

АҚПАРАТТЫҚ ХАБАРЛАМАЛАР

30 қыркүйек 2016 г.

Қазақстан Ұлттық Банкі БАҚ үшін алтын мен бағалы металдарды сақтау орнына баспасөз турын ұйымдастырды

Бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері Қазақстанның алтын қорлары сақталатын орынды бірінші рет көрді. ҚР Ұлттық Банкі олар үшін Ұлттық Банк филиалдарының бірі Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығында (КСО) баспасөз-турын ұйымдастырды.

«КОЖҚСО еліміздің аса маңызды мемлекеттік объектілері санатына жатқызылған. Объектінің мемлекет экономикасының тұрақтылығына қолдау көрсету үшін стратегиялық

маңызы бар», – деп атап өтті ҚР ҰБ Төрағасының орынбасары Дина Ғалиева осы баспасөз тұры шеңберінде сөйлеген сөзінде.

ҚР ҰБ баспасөз қызметінде айтқандай, осы іс-шара теңгенің 2016 жылғы 15 қарашада атап өтілетін 23 жылдығына арналған. Баспасөз тұры ҚР Ұлттық Банкі жүргізіп отырған ақпараттық ашықтық саясаты шеңберінде ұйымдастырылды.

«1993 жылғы 12 қарашада Президенттің «Қазақстан Республикасының ұлттық валютасын енгізу туралы» Жарлығы шықты және 1993 жылғы 15 қарашада таңғы сағат 8-де Ұлттық Банк алғашқы теңгені айналысқа енгізді. Кеңес рубльдерін Қазақстан теңгесіне айырбастау 20 қарашада сағат 20-да аяқталды. Айырбастау бағамы 500 кеңес рублі үшін 1 теңге болып белгіленді», – Қазақстанның ұлттық валютасының тарихындағы осы және басқа да қызықты деректер туралы қаржы реттеушісінің және ҚР Банкнот фабрикасының дизайнерлері журналистерге әңгімелеп берді.

«Бүгінгі күні теңгенің бірыңғай қатары, ортақ тұжырымдамасы және көркемдік әрі технологиялық сипатының ұғымынан тұратын дизайны бар. Ал ең бастысы, теңге елдің тұрақтылығы мен табысты дамуының символы болып табылады», – деп атап өтті ол.

Ұлттық Банкте 90 жылдары теңгеге қажеттілік көлемі есебінің қалай жүргізілгені туралы айтылды

ҚР Ұлттық Банк Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығында Теңге күні қарсаңында алғашқы рет ұйымдастырған баспасөз тұрының барысында Орталық банк пен Банкнот фабрикасының дизайнерлері БАҚ өкілдері үшін ұлттық валютаның тарихына қысқа да қызықты экскурс жасады. Мәселен, олар теңгеге қажеттілік көлемі есебінің бұрын қалай жүргізілгені туралы әңгімелеп берді.

«Бұрынғы КСРО-ның көптеген елдерінде 1993 жылы өздерінің ұлттық валюталары енгізілгендіктен, Қазақстанда құнсызданған рубльді бақылау мүмкін емес бола бастады. Өз валютасын енгізген елдерде жария емес жолмен жиналған рубльді айырбастауға қажеттілік туындады. Сонымен қатар, валютаны айырбастауға нақты лимиттер белгіленді. Қалған ақша массасының барлығы айырбасталған жоқ. Өздерінің отанында айырбастай алмаған ақшаны адамдар Қазақстанға әкеп айырбастады», – деп еске алды дизайнерлер.

Олар Қазақстанда ақшаның өте көп екендігін атап өтті. «Айналыс үшін қажетті ақша санын есептеу кезінде бір сома алынды, ал валютаны нақты енгізу басталғанда, ең бастапқы цифр бес есе өсіп кетті! Ең басында 1:100 коэффициент (әрбір 100 рубльге 1 теңгеден келді) болды, нәтижесінде 1:500 арақатынасы пайда болды. Ақша 1:500 тепе-теңдігімен айырбасталды, әйтпесе шығарылған валюта жетпейтін еді», – деп әңгімеледі олар.

Олардың айтуынша, купюраның ең жоғары номиналын айқындау кезінде есеп айырысу базасы үшін орташа жалақы алынды. «Есептерге сәйкес, орташа жалақы қайта санауда 120-150 теңге болды және осы цифрларға орай ең жоғары купюра болып 100 теңге белгіленді», – деп түсіндірді дизайнерлер.

ҚР ҰБ деректері бойынша айналыстан 950,6 млрд. кеңестік рубль алынды.

1993 жылғы 12 қарашада Президенттің «Қазақстан Республикасының ұлттық валютасын енгізу туралы» Жарлығы шыққандығын еске түсіреміз және 1993 жылғы 15 қарашада Ұлттық Банк алғашқы теңгені айналысқа енгізді.

ҚР Ұлттық Банкі – теңгенің неліктен басқаша емес, осылай аталғандығы туралы

ҚР Ұлттық Банкінің дизайнерлері бүгін ҚР ҰБ Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығында өткен баспасөз тұры барысында Қазақстанның ұлттық

валютасының атауына ненің әсері екендігін әңгімеледі.

«Ұлттық валютаның атауы көптеген даулар туғызды: «ақша», «алтын» деген нұсқалары болды. Кеңестік банкноттарда қазақ тіліне аударылған кеңес рублі осылайша белгіленгендіктен, Қазақстан валютасын «сом» деп атау жоспарланған еді», - деп еске алады дизайнерлер.

Алайда олардың айтуынша, 1993 жылы Қырғызстан қырғыз сомын енгізгеннен кейін – «теңге» деген басқа атауы қабылданды. «Бұл орта ғасырдағы «деңге» немесе «таньга» түркі күміс монеталарының тарихи атауы, олардан өз кезегінде орыс монетасының «деньга» атауы мен «ақша» деген сөздің өзі пайда болды», – деді олар.

Бүгін, ҚР Ұлттық Банкінің тарихында алғашқы рет ҚР ҰБ Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығында БАҚ өкілдері үшін баспасөз тұры өткенін еске саламыз. КОЖҚСО еліміздің аса маңызды мемлекеттік объектілер санатына жатқызылған. Объектінің мемлекет экономикасының тұрақтылығын қолдау үшін стратегиялық маңызы бар, оның тұтастығын бұзу мемлекет қауіпсіздігіне, оған жүктелген функцияларды нақты іске асыруға теріс әсерін тигізуі, экономикаға айтарлықтай зиян келтіруі, мемлекетаралық қатынастарды қиындатуы мүмкін.

Ұлттық Банкте 2006 жылғы үлгідегі банкноттардың ауыстырылуы туралы айтылды

2011 жылдан бастап Ұлттық Банк 2006 жылғы үлгідегі банкноттарды шартты түрде «Самұрық» деп аталатын жаңа сериясының банкноттарына кезең-кезеңімен ауыстыруды жүргізуде. Бұл туралы бүгін қаржы реттеушісінің өкілдері журналистерге ҚР ҰБ Кассалық операциялар және құндылықтарды сақтау орталығында бірінші рет ұйымдастырып отырған баспасөз тұры барысында хабарлады.

«Жаңа банкноттардың ерекшелігі банкноттардың бет жағындағы «Қазақ елі» («Самұрық» құсы) монументінің суретінің болуы. Мәселен, қазіргі кезде 2006 жылғы үлгідегі банкноттармен қатар 2011 жылғы үлгідегі номиналы 5000 теңгелік банкноттар, 2012 жылғы үлгідегі 2000 теңге мен 10 000 теңге, 2014 жылғы үлгідегі 1000 теңге жүреді. Банкноттарды жаңа серияға ауыстыру жоспарлы режимде жүргізілетінін және халыққа қандай да бір ауыртпалықты түсірмейтінін атап өткен жөн», – деді баспасөз тұры шеңберінде сөз сөйлеген ҚР ҰБ Қолма-қол ақшамен жұмыс жүргізу басқармасының бастығы Тоғжан Әбішева.

Оның айтуынша, жаңа банкноттардың дизайны мен қорғаныш белгілерінде халықаралық практикада қолданылатын банкноттарды басып шығару саласындағы соңғы жетістіктер: бейнелердің бедері, бояулардың металл жылтыры, цифрлардың әр түрлі биіктігі, күрделі сұтамғы белгісі, қағаздың жоғары қорғалуы қолданылды және пайдаланылды.

«Күпюраның қорғаныш белгілері әр түрлі, номиналдың азаюына қарай олардың қорғаныш құралдары да азаяды. Мысалы, номиналы 200 теңгелік банкноттың номиналы 10000 теңгелік банкнотқа қарағанда қорғаныш құралдары аз болады, – деп атап өтті ол. – Осылайша, ұлттық валютаның қолданысы кезінде банкноттардың 6 номиналынан және монеталардың 7 номиналынан тұратын бірқатар ақша белгілері қалыптастырылды. Номиналдық қатар есептеудің екі және ондық жүйесі басымдықтары қамтылатындай болып құрылған – қазіргі кезде, сол сияқты өткен уақытта әртүрлі елдер валюталарының номиналдық қатарын құрудың неғұрлым жиі кездесетін схемасы».

Сондай-ақ Т.Әбішева 2016 жылғы 4 қазаннан бастап 2006 жылғы үлгідегі номиналы 2000, 5000, 10000 теңгелік банкноттар қолданысының аяқталатындығын еске салды. Көрсетілген күнге дейін бұл банкноттар заңды төлем құралы болып табылады және Қазақстан Республикасының барлық аумағында қандай да болмасын шектеусіз төлем және банк операциялары үшін пайдаланылады.

Бүгінде ҚР банкнот қатары құны - 200, 500, 1000, 2000, 5000, 10000 және 20000 теңге болатын банкноттар номиналынан тұрады. Монета қатары 1-2-5-10-20-50 және 100 теңгелік жүйелі еселік құрылымнан тұрады.

Толығырақ ақпаратты мына телефондар бойынша алуға болады:

+7 (727) 2704 585

+7 (727) 2704 697

e-mail: press@nationalbank.kz

www.nationalbank.kz